

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

265. An, & qualiter in Resignatione conditionata, & facta in favorem sit locus pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

non possit poenitere, juxta *v. quidem de renunc.* hoc tamen procedere de rigore juris, qui non servatur ex stylo, quod minus nova supplicatio porrigi possit pro diversa resignatione; citat pro hoc *Put. decis. 40. l. 2. & decis. 15. sub titulo de renunc.* Addit quoque *Par. loc. cit.* quod secundum stylum Curia Romana ante expressum consensum renunciandi in Cancellaria vel Camera Apostolica praestitum ab ipso met renunciante, si is absens sit, semper liceat poenitere, & recedere à renunciatione etiam post petitam & obtentam licentiam renunciandi à Superiore; hoc tamen solum locum habere in renunciatione beneficiorum in favorem facta coram Papa; non autem Episcopatum & aliorum beneficiorum consistorialium. Si enim Episcopus petierit & obtulerit à Papa licentiam renunciandi, posse eum etiam hodie cogi ad resignandum conformiter dispositioni juris communis, nimirum *cit. v. quidam.* Idem tradit *Par. l. 3. q. 18. n. 67. 70. & 75.* ubi is: quod hic stylus, secundum quem resignans potest poenitere ante consensum praestitum in cancellaria vel camera, non reperitur observatus in renunciatione Episcopatum; idque ne ipsi Papae illuderetur.

Quaestio 265. An, & qualiter in resignatione conditionata, & facta in favorem sit locus poenitentiae?

Respondeo primum: in hac resignatione est locus poenitentiae cum effectu (ita ut vel beneficium retineri vel resignari possit alteri tertio, & in ejus favorem novam supplicationem porrigere, & super ea consensum in Camera praestare, quae secunda supplicatio attenditur, & est revocatoria prioris, ut expressè *Par. l. 1. q. 12. n. 5. Chok. post citand. n. 27.*) etiam post porrectam (sive per ipsum resignantem presentem in Curia, sive per ejus procuratorem ad hoc specialiter constitutum: ut *Lott. l. 3. q. 16. n. 17.*) Papae supplicam, & ab eo admittam, signatamque manu ipsius Papae per verbum fiat ut petitur; seu datatam parvā datā. Quin & post registratam, & ut *Lott. loc. cit. n. 18.* etiam si à tergo supplicationis notata, ut contuevit, legeretur praestatio consensus; de quo tamen vide dicenda ex eodem ad finem quaestionis) *Chok. ad reg. cancell. 45. n. 23. & seq. Par. l. 1. q. 12. n. 16. juncto n. 26. 27. 28. 41. & 49.* *Lott. loc. cit. n. 18.* citantes *Burfat. conf. 393. vol. 4.* Et si enim admissio & dicta signatura perficiat gratiam, ut *Put. decis. 9. l. 1. & ut passim Doctores apud Par. n. 28.* quod sola signatura admisionis priver resignantem beneficio; id ipsum tamen habet hanc tacitam conditionem, quatenus suppl. cantes in eadem spontanea voluntate persistant, ut *Abb. in c. super eo. de conditionis opposit. n. 8. & in fine;* & sic necdum resignatio dicitur in totum perfecta. *Par. l. 1. q. 12. n. 17.* Et licet ex parvā datā annotatione post porrectam supplicam videatur consensus (intelligi Pontificis) datus dare valorem gratiae, *Par. l. 42. quin & ut Abb. in c. nosti. de elect. Selv. p. 2. q. 15. n. 4. Rebuff. de pacis. poss. n. 25.* apud eundem *Par. l. 34.* ex sola Papae pronunciatione, quis fiat Praelatus, adhuc tamen post parvam datam (quae describitur à Notariis, & ut plurimum remanet apud impetrantes, nempe resignantes, vel illorum procuratores, quibus licet sic datatam supplicam lacerare, vel apud se retinere. *Par. l. n. 35.* ex *Burfat. cit. conf. 393. n. 7. & 13.*) postque cetera enarrata omnia censetur hac res adhuc esse integra in ordine ad di-

P. Leuten, Fori Benef. tom. III.

etiam poenitentiam. *Par. l. n. 20. & 35. Lott. loc. cit. n. 18.* & licet ex suppositione praesentia resignantis in Curia vel mandati ab eo specialiter dati evitari non possit consensus (intellige parvi seu causalis & primi) praesumptio; haec tamen praesumptio (quin & ille ipse consensus praestitus parvā datā) non impedit, quod minus res sit adhuc integra. *Lott. cit. n. 18.* Siquidem parva illa data non adjicitur per Papam, aut per ejus Datarium, ut in ea perfecta videri possit signatura, sed per Praefectum parvā datā, ut propterea reputetur actus imperfectus; unde & saepe post eam dimittitur in manibus ipsius resignantis. *Lott. n. 19.* citans *Burfat. ubi supra. & Rotam apud Paleott. decis. 458. n. 5. l. 3. p. 30. divers.* Et certè illud, quod dicitur, solo verbo perfici gratiam, hodie non procedit; quia gratia dicitur informis literis non expeditis juxta constit. *Julii tertii. de 27. Maji 1553. Par. l. n. 38.* Sed neque respectu praedicti resignantii res post hac omnia minus est integra; cum in resignatario potius considerari possit spes quaedam acquirendi, quam juris acquisitio; cum actus validitas non pendeat à sola voluntate resignantis, etiam si in ea persistat, usque quo per Papam approberetur (quae approbatio tunc plenè secuta censetur post praestitum in Cancellaria consensum, de quo paulò post) *Lott. n. 20.* & sic dicta spes non impedit variationem. *Lott. n. 22.* nisi forte simul à dispositione juris quazatur certa spes; quod etsi contingat in casu *l. in diem. ff. de aquis pluviae arcendā;* in aliis tamen dispositio talis illam conditionem habet: si is, à quo originatur motus, perseveret in eadem voluntate usque ad finem, argumento *l. 3. ff. de servis exportandis. Lott. n. 23. & 24.*

2. Verùm signanter observandum, quod tradit *Lott. n. 35.* quod si consensus praestitus implicite ex porrectione supplicationis facta per procuratorem habentem ad hoc speciale mandatum (potest enim consensus etiam induci per solam supplicationis porrectionem per ipsum principalem vel procuratorem ejus; quod tamen intelligendum de consensu, quo satisfit *regula 45. Cancell. disponenti,* non expediri literas, nisi resignans per se vel suum procuratorem hujusmodi expeditioni in Cancellaria consenserit. *Chok. ad reg. illam. n. 33.*) dum resignatio facta in favorem, an fuerit acceptata per resignatarium, & ea implicita, acceptatio admittit per Papam, veluti cum resignatarius expolitā serie facti resignasset alteri (posse enim resignatarium jus, quod habet ex supplicatione signata & registratā cedere, & admitti hujusmodi cessionem etiam in favorem, ex *Mandof. in pr. signat. gratia. tit. resignationes. colum. 3. vers. beneficii obtenti,* & *Par. l. 2. q. 24.* qui etiam ait, de stylo Curia hanc vocari proprie cessionem, ad distinctionem resignationis alterius tradit *Chok. l. c. n. 37. & 38.* & addit ex eodem *Par. l.* quamvis hodie non de facili hujusmodi ceshio facta ante expeditionem literarum admittatur, nisi cum magna intercessionem; testari tamen *Parisiūm, se vidisse id concedi*) hoc casu res delineret esse integra, compellique posset is, qui supplicationem porrexerat ad praestandum consensum explicitum.

3. Item attendendum ad illud, quod habet *Lott. cit. q. 16. n. 50.* si facta resignatio in favorem, etsi ante literas expeditas & publicatas, adeptamque per resignatarium possessionem resignans licite incumbat possessioni (ut dixerat idem *Lott.*

l. 3. q. 14.

M

l. 3. q. 14 à n. 28.) teneatque in præjudicium successorum facta ab eo alienatio rerum solitarum alienari; non potest tamen à resignatione rescindi, ne illudere visus sit: eò quòd, licet consensus formalis, qui præstatur in vim regulæ expeditioni literarum, dicatur auferre facultatem penitendi, tamen hoc fatius sit accipiendum; ut hinc non possit inferri; quin, si præcedat consensus casualis formaliter præstitus, interclusa etiam sit eodem modo facultas penitendi; cum hic de valore gratiæ, & perficiat ipsam resignationem in tantum, ut si propter aliquem defectum actus sit nullus, non tamen annulletur consensus, sed ut in eo substantia gratiæ vivat, & defectus tolli possit, vel per reformationem prioris supplicationis, vel per novam provisionem; idque perpetuò in vim prioris consensus, ita ut novo consensu præstando supplicatione opus non sit (uti idem tradit Chok. loc. cit. n. 29. juxta Mohed. decis. 5. de renunciata.) atque ita consensus hic formalis, de quo in dicta regula respectu gratiæ & illius substantiæ reputetur veluti quid superinductum pro executione actus jam perfecti & absoluti; ut Cassad. decis. 1. de renunc. n. 4. ut propterea illi facillimè passim derogetur.

4. Ac denique observandum, quod Lort. in confirmationem horum habet n. 60. ubi: tota igitur vis in abdicando jus & possessionem à resignante attribuitur illi consensui casuali, executo tamen per applicationem ad personam resignatarii mediante apprehensione possessionis, ut inde impediatur regressus resignantis. Quare hoc præcipue observandum, an talis consensus resignantis purus sit, an conditionalis; si enim conditionalis est, non purificatâ conditione evanescit, veluti si resignans mandatum dedisset ad consentiendum sub reservatione pensionis liberæ & exemptæ à quocunque onere, & non aliàs, & resignatarius consensisset reservationi pensionis simpliciter, non tamen cum hac circumstantia; hoc enim casu jam deficeret consensus resignantis, aperireturque illi via ad possessionem, intellige, continuandam.

5. Sed neque his obstat, quòd, dum resignatio facta per procuratorem, is post signatam supplicam mortuo principali, cogatur præstare consensum; nam id intelligitur, si in vita principalis signata fuerit supplica, & principalis resignans perstitit in eadem voluntate cedendi tempore mortis, aliàs secus. Paris. cit. q. 12. n. 37. citans Menoch. de recup. poss. remed. 1. n. 243.

6. Porro procedit hac responsio, etiamsi resignans post signatam supplicam & datam juraverit, se non retracturum, aut variaturum, sed præstaturum consensum formalem in Cancellaria. Quemadmodum & Procurator constitutus ad renunciandum cum juramento de non revocando, revocari potest. Paris. n. 44. & 45. ex Bursat. loc. cit. Unde jam deducitur primò, quòd dum constitutus ad resignandum Procurator porrexit supplicationem, eaque subsignata fuit & registrata, præstitisque per eundem Procuratorem parvus consensus, possit principalis resignans hunc procuratorem revocare, intimando in Camera vel Cancellaria hanc revocationem; & licet de revocatione consensus per eum dari non exprimat, id tamen sufficit; nimirum ut dictus consensus revocatus censetur. Chok. n. 29. Paris. cit. q. 12. n. 47. citans Bursat. conf. 393. colum. ult. & Rott. in Jadicen. canonicat. 16. Decemb. 1561. ac dicens esse communem. & n. 48. procedere, etiamsi re-

vocatio consensus esset nulliter facta, modò constet de mente resignantis, pro quo citat Bursat. ubi ante Gomel. &c. De cetero, si principalis redderet certiorum per literas procuratorem, ut constat, donec alias à se receperit; non poterit interea præstare consensum in Cancellaria, vel etiam resignare; si id necdum fecerit; cum hæc litera sint loco intimationis revocationis mandati. Chok. ad dictam reg. 45. de consensu in resignat. n. 30. Paris. l. 9. q. 28. Secundò deducitur, dicta hucusque procedere quoque in resignatione permutationis gratiæ, ut nimirum post porrectam permutationis gratiæ supplicationem, eamque admittam &c. ante præstitum in Camera vel Cancellaria consensum possit penitere, & vel simpliciter retinere beneficium, vel cum alio tertio illud permutare, Paris. n. 52. citans Put. decis. 204. l. 2. Ac denique vacare beneficium per obitum, cum resignans moritur post signatam supplicam ante præstitum consensum in Camera vel Cancellaria. Paris. n. 54. citans Put. decis. 92. n. 6. & decis. 94. l. 2. Chok. loc. cit. n. 28.

7. Respondeo secundò: Post præstitum verò in Camera vel Cancellaria consensum supplicationi perfectè signatæ, id est, datatæ per Datarium & registratæ, jam definit res esse integra; quò minus resignans valeat penitere cum effectu, & locum habet illud: remittentibus jura sua non datur regressus. l. quaritur. §. si venditor. ff. de adili edito. Lort. cit. q. 16. n. 27. & 28. Paris. cit. q. 12. n. 16. citans AA. uti & decisiones Rota quamplurimas; dum enim in regula Cancell. de consensu in resignat. & pensionib. (quæ est Sixti V. & quadragesima apud Paris. n. 21. vel quadragesima quinta apud Lort. loc. cit. n. 1. & Chok. ad hanc regulam) ordinavit Papa, ut super resignatione cujuscunque beneficii Eccles. seu cessionis juris in eo, quam in manibus suis vel in Cancellaria Apostolica fieri contigerit, Apostolica litera nullatenus expediantur, nisi resignans, si præsens in Romana Curia fuerit personaliter, alioquin per procuratorem suum ad hoc specialiter constitutum expeditioni hujusmodi in eadem Cancellaria expressè consenserit, & juraverit, ut moris est. Et si ipsum resignantem pluries super uno & eodem beneficio in favorem diversarum personarum successivè consentire (intellige hoc consensum formalem præstito in Camera) contigerit, voluit sanctitas sua, quòd primus consensus tenere & alii posteriores consensus ac litera eorum preteriti, etiam sub priore data expeditæ, pro tempore nullius sint valoris vel momenti, &c. dum inquam sic statuitur, hic consensus attendendus est tanquam causa formalis, per quam actus resignationis perficitur, & recipit robur. Paris. n. 22. citans Sar. ad regul. de infirm. q. 31. & sine quo actus resignationis hujus ipso jure invalidatur, ut Glossator antiq. ad dictam reg. de consensu. Paris. n. 23. addeoque, sicut ante dictum consensum penitere licet; quia dum superest aliquid agendum, nihil adhuc dicitur actum; c. super eo de off. delegat. Paris. n. 25. itè post eum penitere non licet amplius.

8. Porro cum hujus consensus forma singulariter per dictam reg. cancell. introducta sit, quòd esse seu præstari debeat adjuncto juramento (nempe quòd non intervenerit fraus, dolus, vis, metus, nec aliqua simonia) aliàs à jure communi non exacto, (quin & vi cujus sufficiebat simplex consensus per supplicationem, ut Chok. loc. cit. n. 9. ex Cassad.

fad. & Mohed.) hinc hic consensus sic externus (non ex eo, quod quasi prius minus perfectè praestitus extendatur deim simpliciter in Cancellaria, sed quod extendatur cum dicto juramento. Lott. n. 9.) pro forma hujus renunciationis investus est. Lott. n. 8. citans Felin. in c. cum dilecta. n. 34. de rescrip. Anchar. conf. 36. n. 2. &c. Multumque differt hic consensus formalis ab illo priori praestito resignationi dicto causali, de quo vide Lott. l. i. q. 25. n. 70. Differt quoque hic consensus formalis praestitus, nimirum in Cancellaria vi dictae regulae pro expeditione literarum ab illo consensu praestito supplicationi seu parva data, quod hic causalis consensus perpetuo ponatur sub data signatae supplicae; ille vero formalis, etsi recipiat datam diversam à supplicatione, retrahatur tamen semper ad datam supplicae seu diem datae supplicae. Lott. n. 31. & 32. Paris. n. 30. qualiter retrahatur non potest, si ante illum intervenerit poenitentia; quia jam est de subiecto non supponente, seu extrema non sunt habilia. Paris. cit. n. 30.

9. Notandum tamen, quae circa hanc habet Lott. n. 59. ubi: quod hanc quidem processerint secundum usum ad sua usque tempora; ceterum hodieum (intellige tempore Lotterii) inventus sit stylus, quo distinctio illa inter consensum illum parvum & extensum prorsus sit sublata, indeque melius fraudibus occursum, quam per dictam regulam; dum prius non adjectur consensus à tergo supplicationis signatae, quam ille sit in libris Camerae extensus: adeoque in Cancellaria praestitus sub ea verborum formalitate, quae respiciat tam signaturam supplicationis, quam expeditionem literarum; indeque frustratoria est indagatio temporis, an sit praestitus ante, vel post datam extensam, quod vix olim etiam erat practicabile; cum inter datam parvam & extensam respectu temporis nulla sit differentia; dum nihil est, quin eodem die, quo supplicae fuit signata, parva data, Datarium valeat eandem datam extendere. Vide eundem de his pluribus, & de hoc consensu extendendo plura *quasi. seq.*

Quaestio 266. Quare, quando, ubi, à quo, & in quorum beneficiorum resignatione, & qualiter hic consensus praestandus & extendendus in Camera vel Cancellaria Apostolica?

Respondeo ad primum: Consensum hunc ideo per ipsum resignantem, vel ejus Procuratorem ad hoc specialiter constitutum praestandum seu extendendum, & quidem cum juramento, ut dictum; seu ideo investam hanc regulam Cancellariae quadragesimam quintam, ut praevaleant & tollantur fraudes & doli, qui alias oriri possent, dum alius posset nomine alterius porrecta supplicatione resignationis cum privare beneficiis. Chok. ad illam reg. n. 8. citans Sarnens. ad reg. de public. resign. n. 3. & 4.

2. Respondeo ad secundum: Consensus hic sub poena nullitatis resignationis vi constituitur. Clem. VII. 19. incipientis: *Sanctissimus in Christo Pater &c.* praestandus seu extendendus in Camera erat intra dies 15. (in resignationibus tamen venientibus ex Francia intra tres menses. Chok. loc. cit. n. 10. Paris. n. 137.) numerandos à die praestigationis consensus supplicae, sive à die missae suppli-

cationis per Datarium ad registrum, seu summistam. Paris. l. 8. q. 8. n. 126. Chok. loc. cit. n. 11. Lott. cit. q. 16. n. 25. Idque (quae fuit intentio illius Pontificis in edenda dicta constitutione) ad obviandum fraudibus & machinationibus per resignantes excogitatis, & ne beneficiorum status haberet in incerto positus; dum interea differendo illum consensum in arbitrio resignantis erat, velle cessionem à se factam cum parvo consensu probare, & ad perfectionem deducere, aut potius improbare & poenitere. Paris. loc. cit. n. 128. & 129. Lott. cit. n. 25. Porro hanc constitutionem non exspirabile morte Clementis conditoris, sed esse perpetuam, non secus ac alias Extrav. eò quod, licet haec constitutio allegetur pro regula Cancell. (quae morte Papae earum conditoris exspirant) habeat tamen essentiam constitutionis; constitutio autem sit perpetua; quia habet vim legis, tradit Paris. loc. cit. n. 132. subjungens n. 135. obligare etiam ignorantes, cum habeat decretum irritans, nimirum resignationem. Verum tamen dictam constitutionem Clem. ceteraque ejus praedecessorum per non observantiam ad dictum tempus exolevisse (etsi dicta constitutio & aliae observentur quoad multa alia in iis contenta, v. g. quoad descriptionem consensuum in libris Camerae, &c. cum novum non sit constitutionem servari quoad aliqua, & quoad alia abiisse in desuetudinem, ut dicitur in decis. Rotae mox citanda) ait Lott. loc. cit. n. 26. & Chok. l. c. à n. 42. dicens proinde inanes esse constitutiones; quas Parisius multis verbis discutit, juxta decis. Rotae in Conchen. beneficiis. 14. Novemb. 1611. quae est 356. p. 1. recent. quam fuisse recitatam ab eodem Chok. utiliter leges. Atque ita, licet alias Cancellaria non solebat admittere Procuratorem ad renunciandum post annum, ut Glossator antiq. Chok. l. c. n. 97. valet tamen hodieum consensus ille in Camera praestandus praestitus per Procuratorem etiam post quatuor annos à morte resignantis. Chok. n. 44. nisi forte appareat mutata ante mortem voluntas principalis. sitque revocatio intimata Procuratori vel resignatario. Chok. *ibid.* vel si procurator vivo resignante supplicationem non porrexisset; quia cum per mortem mandantis exspiraret mandatum, talis procurator re adhuc integrè nihil facere potest, seu non potest porrigere supplicationem, & postea praestare consensum in favorem resignatarii. Chok. cit. n. 44. Paris. l. 9. q. 24. n. 9. & 10. dicens communem & in praxi receptam. De cetero consensus hic perficiens resignationem non solum vivo resignante praestari potest, sed etiam post mortem illius per procuratorem illius, modò per hunc procuratorem fuerit porrecta supplicae signata, & data resignante vivo. Chok. n. 12. Paris. cit. q. 24. n. 14. & 15. juxta Extrav. Leonis X. & Alex. VI. apud eundem, & plurimos ab eo citatos Auctores. Proceditque id ipsum, etiam si probaretur, constituentem ante mortem mutasse voluntatem suam, modò illa voluntas revocata non fuerit intimata. Chok. cit. n. 12. Paris. cit. q. 24. n. 26. & q. 25. n. 12. juxta Clem. 1. de renunc. intellige, vel resignatario, vel procuratori, vel notariis Camerae. Paris. cit. q. 24. n. 26. & 27. Econtra non procedit, si principalis ipse porrexit supplicationem, & postea constituit procuratorem ad consentiendum resignationi; in hoc enim casu procurator ille praestare non poterit consensum post mortem principalis; quia respectu ipsius procuratoris res